

Miskei Antal

**RÁCKEVE MEZŐVÁROS TANÁCSÁNAK
PANASZLEVELE
(FORRÁSKÖZLÉS)**

A Csepel-szigeti királyi uradalom tisztségviselői és Ráckeve magisztrátusa között a 18. század utolsó negyedében meglehetősen feszültté vált a viszony. Az 1779-től 1797-ig tartó úrbéri perben a mezőváros vezetése azt tűzte ki célul, hogy végleg megszabadul az egyre nyomasztóbbá váló földesúri fennhatóság alól, és visszaszerzi egykori kiváltságait. Az elöljáróság számára egyértelmű volt, hogy a település jövőjét az örökbérleti szerződés kicsikarása, illetve a szabad királyi városi rang elnyerése biztosíthatja. A sikeres fellépéshez azonban erős gazdasági háttérre lett volna szükség, ám ezzel a feltétellel a település a jelzett időszakban már nem rendelkezett.¹

A vizsály kirobbanását tulajdonképpen egy szerencsétlen félreértés idézte elő. Szmolenszky János főbíró, Horváth János esküdt elöljáró és Hubay Gerárd domonkos adminisztrátor 1778-ban az ortodox hitű népesség létszámának megnövekedéséről tájékoztatta Séllyei Nagy Ignác székesfehérvári megyéspüspököt. Az eset érzékenyen érintette a szintén pravoszláv felekezetű uradalmi bérlő, Szaplóczay János személyét, aki kezdettől fogva az uradalom bevételeinek növelésén fáradozott.²

A görög származású árendátor önkényes fellépésére Ráckeve vezetése – tudo-

---

¹ A per feldolgozása: *Miskei Antal*: A Csepel-szigeti királyi uradalom és Ráckeve viszonya az úrbérrendezés időszakában. In: *Agrártörténeti Szemle*, 2011. LII. évf. 1–4. sz. 66–86.

² Magyar Nemzeti Levéltár Pest Megyei Levéltára (a továbbiakban: MNL PML). V. 180/A-a. Ráckeve mezőváros iratai. Tanácsi iratok. 13/a. kötet. Ráckevei krónika (1600–1836). 50.; *Diplomatarium Ráczeviense*. Ráczevei Okmánytár. Kiadja: *Magdics István*. Székesfehérvár, 1888. 130.

másunk szerint – 1779. január 7-én reagált először,³ majd ezt követően Knézovits (Datsó) István főbíró, Kudar János esküdt elöljáró és Sztankovics György jegyző június 21-én Pest–Pilis–Solt vármegye hatóságát is értesítette a fejleményekről.⁴

Az alábbiakban közölt iratot a Magyar Királyi Kamara tanácsosainak címezték a sértettek. A dokumentum keltezése hiányzik, de a szöveg alapján nem kétseges, hogy megírására 1779. június 26-a után került sor.⁵

A ráckevei Árpád Muzeális Gyűjtemény és Kiállítóhely irattárában fellelhető okmányból megtudható a per kitörésének valódi oka is. Nevezetesen, hogy az 1774. évi urbáriális szerződésből kimaradt az a pont, amely húsz évre rögzítette a mezőváros lakóinak szolgáltatásait. Ez a változás kellő jogalapot biztosított Szaplóczaynak az újítások bevezetéséhez. A Sillingi erdő földjeinek lefoglalása csak ürügynek számított, a bérlő valójában a völgyben fekvő erdők és kaszálók használatától (legeltetés, szénakaszálás, faizás stb.) tiltotta el a helyi gazdákat. A Sillingi földek elvétele mellett a kukoricatized kivetése, valamint a szerződéses jogviszony megváltoztatásának szándéka növelte leginkább az elégedetlenséget. A magisztrátus azért fordult a kamarához, hogy a régi privilégiumokra való tekintettel tegyék lehetővé a mezőváros számára az örökbérleti szerződés megkötését.

Publikációnk típusát tekintve betű szerinti forrásközlés, amelynek szövegébe az alábbi egyezményes jeleket iktattunk be.⁶

- ( ) rövidítések feloldása
- [] az íróanyag hibája vagy károsodása miatt nem olvasható szövegrészek jelzése

A szöveg helyesírásán és központosításán nem módosítottunk, azokat eredeti formájukban közöljük. A latin szavak, kifejezések magyarra fordítása, a nevek beazonosítása és a rövidítések feloldása a lábjegyzetben kapott helyet. A dokumentum nyelvtörténeti szempontból is felbecsülhetetlen értékű forrás, hiszen betekintést nyújt egy alföldi mezőváros népességének műveltségi állapotába, beszélt nyelvének és hivatali írásbeliségének jellegzetességeibe.

³ MNL PML V. 180/A-b. Ráckeve mezőváros iratai. Elöljárósági iratok. 8. kötet. 287–293.

⁴ MNL PML V. 180/A-b. Ráckeve mezőváros iratai. Elöljárósági iratok. 8. kötet. 453.

⁵ Árpád Muzeális Gyűjtemény és Kiállítóhely, Ráckeve. Dokumentációs gyűjtemény 69.39. Mivel a szövegben utalás történik az 1779. június 26-án tartott úriszéki ülésre, az irat elkészítésének idejét 1779 nyarának második felére vagy őszére tehetjük.

⁶ Érszegi Géza: A források kiadása. In: Levéltári kézikönyv. Szerk.: *Körmendy Lajos*. Bp., 2009. 59–60. (Osiris kézikönyvek)

Főlséges Magyar Királyi Kamara! Nékünk méltatlanoknak
Kegyelmes Attyáink és Földes Uraink!

Elérte ügye fogyott Várossunk azon mulandó s a[...]lan üdőknek változásait, mellyekben számos esz[...]el folyással Főlséges Uraságunknak hatható[...] kegyelmű szárnyai alatt tsendes nyugodalomb[...] és Kegyelmessen vezérlett életünknek táplálás[...] folytatása után már most naprul napra sza[...]rongatásokkal háborgattunk. Elérte valóba[...] hogy minek utána Várasunknak fel emelése [...] 1405dik⁷ esztendőtől fogvást itten adnectált⁸ [...]béli Privilegiumok⁹ szerint Eleink 242 eszte[...] eltelésivel más Királyi Városokhoz hasonló Szabadságokat és Királyi Adományokat Kőlségessen és fáradtságosan megszerezvén azokkal Főlséges boldog emlékeztű Ferdinandus¹⁰ Kegyelmes Császárunknak Confirmatiója¹¹ és meg ujitása után is éltenek, de Következett háborúságos változásokban, és Keserves szenvedő üdőkben Főlséges Kamara Szárnyai alá jutottunk,¹² és ugyan azon Kegyelmes Királyi Adományok szerint határbéli javainkat szenvedhető adónakletételivel szabadon bírtunk, és használtuk, sőt még a leg utolbi 1772dik esztendőben is tett Contractusunk¹³ szerint abéli Külső apertinentiainknak¹⁴ birodalmában meg hagyattunk. Mostani Arendator¹⁵ Urunk által rész szerint azon javainknak használásátul el-tiltattunk, rész szerint pedig most említett Contractusunknak ereiből és állandóságából ki vetköztettünk, a mint is ezen számkivetésünknek valóságat zokogó sebesített szivel, s könyvező szemmel nyujtott, és itten szomorú instantiánkhoz¹⁶ rekesztett leveleink bőven bizonyittyák.

Öregbiti ezen sebeinket leg elsőben az, hogy mi az Urbarialis Regulationak¹⁷ bé hozásával N(emes) Var(me)gye Tagjainak jelenlétekben Kegyelmessen Eő Főlségitől

⁷ A Zsigmond király Budán, 1405. április 25-én kibocsátott oklevele az al-dunai Keve város polgárainak szól. Az oszmán-törökök terjeszkedése miatt azonban a kevei polgárok egy része 1440-ben elhagyta otthonát, s a Csepel-sziget délkeleti részén telepedett le. Miután visszatérési szándékuk illuzórikussá vált, a magukkal hozott privilégiumleveleiket a magyar királyokkal sorban megerősítették. Ennek tudható be, hogy az al-dunai Keve kiváltságaira a ráckevei magisztrátus még az újkorban is igényt tartott.

⁸ Adnectált: hozzákapcsolt, odacsatolt, mellékel.

⁹ Privilegium: kiváltság.

¹⁰ III. Ferdinánd király (1637–1657) 1646. október 29-én Pozsonyban erősítette meg a (rác)kevei polgárok kiváltságait.

¹¹ Confirmatio: megerősítés.

¹² Ráckeve mezőváros 1736-ban, Savoyai Eugén halála után lett ismét királyi mezőváros.

¹³ Contractus: szerződés.

¹⁴ Appertinencia: tartozék.

¹⁵ Árendátor: bérlő. A Csepel-szigeti királyi uradalom bérlője 1777–1789 között Szaplanczay János volt.

¹⁶ Instantia: kérés, kérvény, folyamodvány.

¹⁷ Urbarialis regulatio: úrbéri rendezés, szabályozás.

ki adott Urbarialis rendelkezéseknek meg vizsgálása, és határunknak fel mérése után Colonicalis Sessiokra¹⁸ nem emeltethetvén hanem mint a Te(kinte)tes N(emes) Var-megyének Eő Főlségéhez nyújtott alázasatos relatioja¹⁹ szerint mind pedig az 1774dik Esztendőben ki adott sub N(umer)o²⁰ 35. Contractusunkhoz képest Zselléreknek lenni találtattunk, annak előtte tudnillik 1772dik esztendoben Majus havának 31dik napján mind ebéli Urbarialis Kőteleségünket illető, mind pedig a Regale beneficiumok²¹ iránt egy napon, és egyenlő husz esztendőkre M(é)l(tóság)os Consiliarius²² Koller Urral Te(kinte)tes N(emes) Var(me)gye bizonyosága előtt itten sub N(umer)o 36. Contractusunkat meg tettük; mind azon által ezen Contractusunkban jelentett Urbarialis, és Regale beneficiumok separatiojával²³ akkorbéli Tiszt Uraink kétt rendbéli az előbbeni egy Contractussal meg nem egyezhető Contractusokat tsináltak, olly móddal, hogy az Regale Beneficiumok érant Kőlth Contractus úgy mint 1773dik 31dik Xberben²⁴ az Urbarialis pedig 1774dikben 11dik Aprilisb(an) és ez utóbbi Urbarialis Contractus a kőtött husz esztendő(ne)k ki hagyásával expediáltatt,²⁵ és így ezen halasztás és 20 Esztendőknél ki hagyása mostani Arendator Urunknak alkalmatoságot nyújtott háborgatásunkra.

Nagy Kegyelmi Uraink! És nekünk fejet s térdet hajtó alázasatos ügye fogyott jobbágyinak Kegyes Attyáink! Ezen gyámoltalan állapotunkat támasztyuk Titt(ul)alt²⁶ Consiliarius Koller Urunkra a kivel és nem mással egy napon, és 1772dik(en) nem pedig a következő Esztendőknél tettük meg, mind a két rendbéli adózasunkról Contractusunkat olly bizodalomban vagyunk, hogy sokszor Titt(ul)alt Consiliaris Úr fel menetelével Relatioját megtévén ebbéli Contractusunk Kőrőskényi Károly volt Praefectus²⁷ Urunk bizonyítása szerint approbáltatt²⁸ is. Kővetkezendő képpen úgy itellyük hogy egy űdőkben kőlth Contractusunknak Tiszt Uraimék által lőtt változtatása, és más esztendőre halasztott ki adása 20. esztendőkre le kőtött kőteleségeinket meg nem sértheti, úgy nem külömben mostani Arendator Urunk is

¹⁸ Colonicalis sessio: jobbágytelek.

¹⁹ Relatio: jelentés.

²⁰ Sub numero: szám alatti

²¹ Regale beneficium: kisebb királyi haszonvételek.

²² Consiliarius: tanácsos. A szővegben említett kamarai tanácsos, Koller József János a magyaróvári uradalom adminisztrátoraként szerzett magának hírnevet, majd 1754-ben elnyerte a kamara igazgatói tisztségét is (*Nagy István: A magyar kamara 1686–1848. Bp., 1971. 144. [A Magyar Országos Levéltár kiadványai III. Hatóság- és hivataltörténet 3.]*).

²³ Separatio: elválasztás, elkülönülés.

²⁴ Decemberben.

²⁵ Expediál: kiad.

²⁶ Titulált: nevezett.

²⁷ Praefectus: uradalmi jószágkormányzó.

²⁸ Approbál: jóváhagy, helyesel.

20. esztendő(k) el folyásáig ezen Contractusban foglalt 3dik Punctum²⁹ szerint meg nem változtathatya. Történt ezen Contractusunknak változtatásából hogy most folyó 1779dik Esztendőben Junius holnapnak 26dik napján Arendator Urunk Uraság Székít tartván ut sub N(umer)o 37. Sillinger nevezető erdőnek neve és egynéhány fűsz-fák ültetésinek színe alatt az egész erdőben lévő kaszálóinktul Ki tiltani szándékozott, noha ugyan azon jelentett Sillingerben nekünk semmi kaszálónk nincsen, mivel kaszálónktul különböztetik is, hanem Arendator Urunknak vetései vagynak benne, melly Sillinger az Eper fáknak nevelésire túlónk a Te(kinte)tes N(emes) Var(me)gye által el foglaltatvándesignáltatott.³⁰Ellenben a mi kevés kaszálónk Sillingeren kívül az erdők között való völgyekben találtnak, azokat ember emlékezetétül fogvást Privilegiumjaink(ne)k értelme szerint minden meg eshető Mél(tósá)gos Uraság Erdeje kára, s minden háborgatás nélkül birtuk, s kaszáltuk, és üdő járva 1724dik esztendőben boldog emlékezetű Fölséges Eugenius Herczeg akkori Praefectusa Leopold Kligl Úr Concessusával³¹ lakosaink között örökösön fel osztódott, az Te(kin)t(e)tes Uraság Székének Actaj³² között lévő Protocolomunk³³ bizonyítása szerint előtt 55 esztendővel ut sub N(umer)o 37. és ugyan ezen kaszálók a föllebb említett 1772dik Esztendő(ben) tett Contractusunk alkalmatoságával az Urbariumnak³⁴ 3dik Punctuma, és 8dik §sához hozzá adott Eő Fölsége Kegyelmes Rendelése szerint ut sub N(umer)o 38-o kezűnkél hagyattat(t)ak. Az volt Városunk fel emelésétül olly esztendőben, mellyekben a közönséges Duna ki öntés el maradt, szegény lakossainknak valamennyire való segítsége Militiabeli³⁵ Lovainak tartásában való könnyebbsége. De nem is hitetthetyük el magunkkal hogy Eő Fölséginek az erdők neveltetése éránt ki adott Kegyelmes Parancsolattya azt tartana magaban, hogy szegény embernek rétye leg inkább olly határookban a holl az Határnak nagyobb részit az erdők foglalják erdőnek csináltassék, és a szegény ember annak meg fosztásával vonnyó marhácskájának tartásában károsítassék. Eltiltattunk pedig mi már jövendőre mind magunk mind marhaink ezen rétyeink haszna vételeitől, kintelenítettünk már vonnyó marhainktul meg válni, és eddig a Publicumnak³⁶ szolgálatiban volt tehetségünket gyámoltalan erőtlenséggel, és életünket követő nyomorúsággal fel váltani. Nem láttyuk már hasznát Privilegiumjainknak, nincs ereje Urbariumnak, meg oldozott husz esztendeig le kötött állandósága Contractusunknak. De ha úgy volna is, hogy a haszon vehe-

²⁹ Punctum: pont.

³⁰ Designál: kijelöl.

³¹ Concessus: engedély.

³² Acta: irat.

³³ Protocolum: jegyzőkönyv.

³⁴ Urbarium: jobbágyszolgáltatások jegyzéke.

³⁵ Militiabeli: seregbeli.

³⁶ Publicum: nyilvánosság, közösség.

tő rétek is erdőnek fordítassanak, ezen Ligetek hogy a végre nem alkalmasak, ki tetczik a vilagosan Processualis³⁷ Szolga Birák Uraimék Relatiojából sub N(umer) o 37. Hova legyünk már midőn nem csak a vonnyó marhainknak takarmányátul, és azoknak legelésitül, hanem a Főlséges Militiabeli lovak tartásának elég-tételitül is meg fosztattunk, látni való az, hogy Határunknak nagyobb részit erdők, haszontalan homok, hegyek és rész szerint víz állások a Dunának gyakorbéli ki aradásával el foglalták, olly annyira, hogy a mi kevés vonnyó marhaink vagynak, ha az erdőben nem legeltethetjük minden meg eshető Mél(tósá)gos Uraság kára nélkül azokból is ki fogyunk.

Essedezünk tehát hogy az Urbarialis Regulationak be hozásával szomszéd helységekhez mutatott Kegyelem szerint a Mél(tósá)gos Uraság erdeiben meg engedett Pascuumot³⁸ és legeltetést nekünk is szegény [...]nak meg engedni, ugy ellenben ember emlékezetitül fog[...] általunk használt rétyeinket kezünknel hagyatt[...]toztassék. Előnkbe veti ne találntán Arendátor Ura[...]béli sorsunkat, és állapotunkat, de a Benigna³⁹ Urbaria[...]ctio szerint a Főlséges Asszonyunk⁴⁰ Kegyelmes Rendelése azt tartya magaban, hogy a Zselléreket is a Pascuum és fajzás illeti, és így azt hogy illy erdőségben fajzásunk homokos és víz állásos határunk volta miatt Pascuumunk s mind ezeken föllül régi birtokunkban lévő rétünk se légyen, úgy tartjuk Kegyelmes Uraink Excellenciatok⁴¹ Nagyságtok szánakodás és könyörületesség nélkül el nem nézhetik.

Neveli másodsor fájdalunkat, hogy Arendator Urunk a minémű kevés darab földcskénk a szőlőknek végeiben, és ezeken kívül egynéhány embereinknek találkoznak azokat rész szerint zöldségbéli veteménnyel, rész szerint pedig kukoriczával szoktak bé vetni, jól lehet kisebb dézsmát 30 F(orintok)kal Contractusunkban megváltjuk, mind az által a kukoriczábul tizedet kíván, holott abból soha sem attunk, hanem a felől említett Uraság Székinek Decisiojából⁴² nyilván ki tetczik abéli Kukoricza Tizednek ki adására kinszeritetünk. Mink az 1772dik esztendőbéli Contractusunk meg tételével nem köteleztettünk, és az előbbeni Tiszt Uraink annak ki adása véget soha szót sem tettek, és mivel Eő Főlsége ki adott Benigna Instructionak⁴³ 5dik résziben 12dik §sa szerint a Kukoriczábul Tizedet venni, sőt a béli Tizednek meg vétele iránt Urbariális Contractusokban is emlékezetet tenni tilalmaztatik. Erősítvén

³⁷ Processualis: eljárási, perbeli.

³⁸ Pascuum: legelő.

³⁹ Benigna: kegyes, jóindulatú.

⁴⁰ Mária Terézia királynő (1740–1780).

⁴¹ Excellentia: kegyelmesség.

⁴² Decisio: döntés, végzés, határozat, ítélet.

⁴³ Instructio: utasítás, előírás, rendelés.

azt d(e) d(at)o⁴⁴ Diei 3ia Septembris Anni 1770. ezen szegeny Varosunk iránt is költt Főlséges Hely-Tartó-Tanácsnak Kegyelmes Parancsolattya sub N(umer)o 39. olly értelemmel vagyunk hogy vagy ezen Eő Főlsége Kegyes Rendelésire való nézve, vagy az kissebb kiarendalt⁴⁵ dézmához⁴⁶ értvén, és számlálván Tiszt-Uraink mind az 1772dik mind pedig 1774dik esztendőbéli Contractusokban a Tized mi fileikből adatassék, a kukoriczát sehol sem emlétik, és a szerint annak ki adására benünket soha sem haborgattak, meg valljuk ugyan, hogy sokszor emlétett 1772dik esztendőben költt Contractusunk alkalmatoságával Nagy érdemű Mél(tósá)gos Consiliarius Koller Ur azon kukoricza földaink iránt olly rendeléseket tett légyen, hogy azokat szőlőknek fordicsuk, és bé ültessük, melly Parancsolattya szerint meg teczik hogy az üdőtül fogvást a holl csak a Dunának ki öntése engedte szőlőket plántáltak⁴⁷ lakosaink, világositván azt Szolga Birák Uraink Relatioja is holl pedig a Dunának közönséges áradása darab földceskéket meg futni, és állani szokta, haszontalan munkát, és köleséget nem tehettünk, illy hasznót látunk veteményes kertyeinkből is, midőn a Dunának ki öntésével Városunk környül vétetik, és kertyeinkben a víz egész nyáron ál, hever, és posványná teszi, ezen veteményeink fogyatkozását az helyenkint meg maradott kukoricza földaink pótolják, és abbol fizettyük á béli kissebb Dézmának arendáját.⁴⁸ Ha pedig mind ezek gyamoltalan sorsunknak és sérelmünknek orvoslására elégséges okok nem volnanak, bátorkodunk alázatossan Nagy Kegyelmű Uraink előtt azon Beneficiumokrul, és Kegyelmekrül, mellyeket ezen Dominiumbéli⁴⁹ szomszéd helységeink az Urbarialis Regulatio után 1772dik esztendőb(en) midőn küllönös Kegyelmebül Főlséges Uraságunknak egyedül a gyakorbéli víz-áradás, és Dunának kiöntésire nézve nem tekéntvén azt, a N(emes) Var(me)gye által hány sessiokra emeltettek, mikint Classificaltattak,⁵⁰ ujjabb meg vizsgálás, és Classificatio⁵¹ szerint Sessiok számának meg kissebbítésével és azon ap(p)ertinentiaknaká mellyeket a Duna Víz megönteni szokott kihagyásával meg vigasztaltatta, emlékezni rétyúnkrül pedig azon esztendőben ugy mint hiv jobbagyirul, kik [...] á Contractusnak meg tételiben, ezen Kegyelem el marad[...] Dunának minden esztendőben lévő határunknak, K[...]nek, s házainknak meg öntése, és az által okozott [...] haszon vételünknek fogyatkozása emlekezetbe sem vétetődött, de mink is bizván állandóságában Contractusunknak, a véget nem is esedeztünk, hanem állandó hivséggel, és békességes tūrissal fogyatko-

⁴⁴ De dato: kelt.

⁴⁵ Kiarendál: kibérel.

⁴⁶ Dézsma: tized.

⁴⁷ Plántál: ültet, telepít.

⁴⁸ Arenda: bérlet.

⁴⁹ Dominium: uradalom.

⁵⁰ Classifikál: osztályoz, rendez.

⁵¹ Classificatio: osztályozás, rendezés.

zásinkat szenvedtük, és kötött árendákat esztendőnkint le fizettük. Ha tehát Szomszédink ezen okból olly nagy Kegyelmet vettek, mi is szegény jobbágyi fönt jelentett alázasatos kérésünkben azon Kegyelemtül esedezve könyörgünk, el ne záratassunk.

Ujitya ezen sebeinket többnyire az, hogy jó lehet 1772dik esztendőben Fölséges Uraságunk Kegyes Rendelésibül, az egész Dóminiumban lévő határok, ugy az mi kevésbül álló határunk is Geometra⁵² által föl mérettetett, és Colonialis Sessiokat formálni akart volna az Geometra, azon alkalmatossággal N(emes) Var(me)gye Szolga Birak által, azon ki munkált Sessioknak minéműsége és quantitása⁵³ Fölséges As(s)zonyunk Rendelése szerint proba alá vétetődven, és meg vizgáltatván, mivel az leg nagyobb birtokul lakosainknak bé méretett kertyei, mint hogy határunkban semminémű búza a vagy Tavaszi alá való földeink nincsenek és rétyeink mind qualitasokban,⁵⁴ mind pedig quantitasokban heányosak és hibásak lévén egy nyolczad részit a sessioknak fel nem érték, a mint de Anno⁵⁵ 1774dikben emanált⁵⁶ Urbarialis Contractusunk világositya, ut sub N(umer)o 35. Mindazonáltal mind ezeknek el melözésével Arendator Urunk újonnan, és ugyan azon Geometra által Sillingerben volt földeinknek el vétele, következendőképen földeink fogyatkozása után ismét Sessiokat formálni szándékozik, holott az előbbeni Geometrica Dimensiotul⁵⁷ fogyást rétyeinknek nagy része füzessé vált, és a mi volna is rétyeinktül azoktúl is jövendő esztendőkre el tiltattunk. Valóban meg nem foghatyuk hogy rétyeinkben, és kertyeinkben ugy Lórei határnál is legelő mezőnkben tetemes fogyatkozásunk lévén, midőn fogyatkozás nélkül volt határunk, azon Geometra Sessiokra nem léphtett, mostani ujjobb munkájával N(emes) Var(me)gye Tagjainak meg vizgálását, és a szerint mint N(emes) Var(me)gyének ugy a Fölséges Hely-Tartó-Tanácsnak Kegyes Parancsolattya szerint ki adott Rendeléseit, és Approbatioit⁵⁸ miként változtathattya! Mind ezeknek valóságáru bizonyítást tehetnek Nagy érdemu Consiliaris Koller Urunk Eő Nagyságának azon üdőben Fölséges Kamarához tett Relatioi, mivel mind ezen Circumstantiák⁵⁹ jelenlétiben így végződtek, és határozottak ezen föl mérésnek végivel Urbarium alá akar Arendator Urunk benünket venni. De olly bizodalommal vagyunk, hogy a Fölséges Hely-Tarto-Tanács föllül említett 1770dik esztendőben 3dik 7berb(en)⁶⁰ emanált Kegyes Parancsolattyában N(emes) Vár(me)gyének

⁵² Geometra: földmérő, mérnök.

⁵³ Quantitas: mennyiség.

⁵⁴ Qualitas: minőség.

⁵⁵ De anno: évben.

⁵⁶ Emanál: kiadott, közzétett.

⁵⁷ Geometrica dimensio: földmérés.

⁵⁸ Approbatio: jóváhagyás, javaslat.

⁵⁹ Circumstantia: körülmény.

⁶⁰ Szeptemberben.

Classificatioja szerint az Contractualis Helyekhez⁶¹ foglalván Varossunkat azoknak számában annyival inkább hogy az Határunkban és előbbeni birtokunkat elől számláltt fogyatkozások érték, és naprul napra követik meg hagyni, úgy a Főlséges Kamara abban Kegyelmissen meg tartani bennünket méltóztassék. Minémű változásra jutott már szegény Városunk midőn Privilegiumok tetemes kölcséggel lett meg szerzésével szabadságban éltünk, és az változást okozó s szomorú emlékeztető háboruságos údók után mid ez údeig Contractus mellet voltunk, már most pedig ezen csendes nyugodalminknak egyedül emlékezte fönt maradván Urbarium alá, a ki Városunkban soha sem volt, és ákitül Főlséges Aszszonyunk kegyelmissen föl szabadított, Arendator Urunk kíván hozni, és azzal terhelni. Találkoznak ezen Te(kinte)tes Varmegyében olly Helységek, a mellyeknek valóságos rétyei, és szantó földei vagynak, de még is Eő Főlsége Rendelése szerint Örökös contractus melett maradtak. Ugy gondolkodunk ugyan, hogy ha az Urbariális Regulationak kezdetivel az kilencz kérdésekben Privilegiumjaink felül kérdeztettünk volna, megmutatván azt, hogy 242 esztendőknél forgása alatt szabadságban voltak Eleink, és rész szerint azoknak ereje melett némelly Javainknak használásában, mind ez údeig meg maradtunk, sorsunk illy változásokra s' váratlan szorongatásokra nem jutott volna.

Leborulván tehát nagy Kegyelmes Uraink Excellent(iát)ok Nagyságtok lábaihoz, nyujtyuk sirankozó s' keserves könyörgésünket méltóztassanak legelsőbbben is alázatosan bé adott s' Eleink által kölcséggessen s' fáradozásokkal szerzett Privilegiumjainkat, és azokban foglalt Szabadságainkat sziveikre venni, és mind azokra, mind pedig eddig mutatott hűségeinkre nézve reánk szállott és bennünket tovább is szegény sorsunkat követhető változásoknak eltávoztatására ez iránt Eő Főlségénél is alázatos könyörgésünket ezen adnectált leveleinkel együtt kegyessen bé mutatni, hogy szegény jobbágyihoz járulandó természet szerint való Anyai Kegyelmebül Privilegiumjainknak érdemihez, és erejhez képest allando karban, és nyugodalomban helyheztetni, és örökös contractusnak ki adásával bennünket meg vigasztalni méltóztasson.

Melly vélünk téendő kegyes és hathatos gondviselő atyáskodó Kegyelmet Excellent(iá)toknak, Nagyságtoknak meg háláni az Úr Isten előtt midőn el tenyészetünkig szüntelenkednénk várjuk zokogó fohászkodásokkal s' buzgo óhajtással, tellyes meg vigasztalásunkat, lévén holtunkig

A Főlséges Királyi Kamarának mint Kegyelmes Attyaink(na)k és Földes Uraink(na)k alázatos leg kisebb Jobbágy Szolgai. N(emes) Ráckeve Városának Birája Tanácsa és az egész Com(m)unitása⁶² közönséggessen.

⁶¹ Contractualis helyek: azok a települések, amelyek földesúri szolgáltatásait szerződés szabályozza.

⁶² Communitas: közösség.